

Sygn. akt I C 1018/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 stycznia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący – SSR Daniel Mychliński

Protokolant – starszy sekretarz sądowy Jolanta Dziki

po rozpoznaniu na rozprawie

w dniu 20 stycznia 2017 r. w Ciechanowie

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. w W.

przeciwko A. L.

o zapłatę 2.669,13 zł

orzeka:

I. zasądza od pozwanej A. L. na rzecz powoda (...) sp. z o.o. w W. kwotę 1.541,13 zł (jeden tysiąc pięćset czterdzieści jeden złotych trzynaście groszy) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia 25 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanej A. L. na rzecz powoda (...) sp. z o.o. w W. kwotę 730,22 zł (siedemset trzydzieści złotych dwadzieścia dwa grosze), tytułem zwrotu kosztów procesu.

I C 1018/16

UZASADNIENIE

W dniu 25 kwietnia 2015 r., spółka (...) sp. z o.o. w W. wniosła pozew przeciwko A. L., żądając zasądzenia na swoją rzecz od w/w pozwanej kwoty 2.669,13 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że na dochodzoną pozew kwotę składają się należności wynikające z umowy pożyczki zawartej pomiędzy pozwaną (...) sp. z o.o., którą to wierzytelność nabył powód w drodze umowy sprzedaży wierzytelności.

Postanowieniem z dnia 2 czerwca 2016 r., Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie stwierdzając brak podstaw do wydania w tej sprawie nakazu zapłaty, sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Ciechanowie.

Powód spółka (...) sp. z o.o. w W., w toku rozpoznawania tej sprawy przed Sądem Rejonowym w Ciechanowie podtrzymał swoje roszczenie, z którym wystąpił w toku elektronicznego postępowania upominawczego.

Pozwana A. L. nie kwestionowała roszczenia w zakresie zwrotu należności głównej, tj. kwoty 1.500,00 zł wraz z odsetkami. Podniosła jednak, że na powyższą kwotę wpłaciła łącznie 447,50 zł. Nie zgadzała się natomiast na obciążenie jej kwotą 1.470,00 zł, na którą składały się koszty obsługi pożyczki i opłat przygotowawczych.

Sąd ustalił, co następuje:

Pozwana A. L. zawarła w dniu 7 sierpnia 2014 r. z (...) sp. z o.o. w W. umowę pożyczki. Wnioskowała o przyznanie jej pożyczki w kwocie 1.500,00 zł. Taka też kwota pożyczki została pozwanej A. L. przyznana. Łączna kwota odsetek w wysokości 15% w skali roku, wyniosła 146,70 zł. Dodatkowo została obciążana opłatą przygotowawczą w wysokości 225,00 zł, dodatkową opłatą przygotowawczą w wysokości 75,00 zł oraz opłatą za obsługę pożyczki w domu w wysokości 1.170,00 zł. Łącznie pozwana A. L. z tytułu zawartej umowy pożyczki została zobowiązana do zapłaty kwoty 3.116,70 zł. Spłata tej należności została rozłożona na 52 raty płatne co tydzień począwszy od 14 sierpnia 2014 r., przy czym pierwsza rata w wysokości 59,76 zł, a pozostałe w wysokości 59,94 zł.

dowód: wniosek o pożyczkę (k. 20-20 verte) i umowa pożyczki (k. 21-21verte)

Pozwana A. L. w toku trwania umowy pożyczki oddała pożyczkodawcy kwotę 447,57 zł.

bezsporne

W związku z zaniechaniem przez pozwaną dokonywania dalszych spłat, (...) sp. z o.o. wypowiedziała umowę pożyczki zawartą z pozwaną A. L.. Na dzień wypowiedzenia tej umowy, kwota niezapłaconego zobowiązania wynosiła 2.669,13 zł.

dowód: wypowiedzenie umowy pożyczki (k. 22-23)

Wierzytelność przysługująca (...) sp. z o.o. w W. w stosunku do pozwanej A. L. z tytułu umowy pożyczki została przeniesiona przez tę spółkę na powoda spółkę (...) sp. z o.o. w W. na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności.

dowód: umowa sprzedaży wierzytelności z dnia 24 lipca 2015 r. wraz z wyciągiem z załącznika do umowy (k. 24-25)

Okoliczności niniejszej sprawy dotyczące zawarcia umowy pożyczki pomiędzy pozwaną (...) sp. z o.o. w W., wypowiedzenia tej umowy i przelewu wierzytelności na powodową spółkę, Sąd ustalił na podstawie dokumentów dołączonych przez powoda. Pozwana nie negowała prawdziwości tych dokumentów. Nie kwestionowała zresztą faktu zawarcia umowy pożyczki, jej wypowiedzenia i sprzedaży wierzytelności.

Okolicznością bezsporną było wypłacenie przez pozwaną A. L. pożyczkodawcy kwoty 447,57 zł.

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie dochodzone w niniejszej sprawie jest zasadne w części.

Nie ulega wątpliwości, że pozwana A. L. zawarła ze spółką (...) sp. z o.o. w W. umowę pożyczki, której przedmiotem była kwota 1.500,00 zł.

Biorący pożyczkę (tu: pozwana) zobowiązana była więc do zwrotu tej samej ilości pieniędzy, którą pożyczyla jej spółka (...) sp. z o.o., stosownie do art. 720 § 1 KC. Skoro pozwana nie wywiązała się z warunków umowy, pożyczkodawca miał prawo domagać się zwrotu tej części pożyczki, której pozwana nie zwróciła wraz ze stosownymi kosztami obsługi tej pożyczki oraz odsetkami za opóźnienie w spłacie pożyczki. Zgodnie zaś z art. 509 § 1 KC, wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki, stosownie do art. 509 § 2 KC. Na mocy dołączonej do akt sprawy umowy sprzedaży wierzytelności, wierzytelność przysługująca pierwotnie (...) sp. z o.o. w stosunku do pozwanej A. L. została skutecznie przeniesiona na rzecz powoda, tj. spółkę (...) sp. z o.o. w W..

Tym samym podstawą prawną niniejszego powództwa stanowią tu przepisy art. 720 § 1 KC w związku z art. 509 § 1 i 2 KC.

Pozwana A. L. zawierając umowę pożyczki ze spółką (...) sp. z o.o. w W. otrzymała kwotę 1.500,00 zł. W ramach tej umowy, oprócz obowiązku zwrotu kwoty 1.500,00 zł stanowiącej przedmiot tej umowy i kwoty 146,70 zł stanowiącej kwotę skapitalizowanych odsetek od udzielonej pożyczki, pozwana A. L. została obciążana także kwotą 1.470,00 zł, tytułem dodatkowych opłat. Pozwana nie zgadzała się z obciążeniem jej tymi dodatkowymi opłatami.

Zarzuty pozwanej należało uznać w znacznej części za zasadne. W ocenie Sądu, obciążenie pozwanej A. L. aż kwotą 1.470,00 zł z tytułu opłat przygotowawczych i opłaty za obsługę pożyczki w domu było niezasadne.

Od odsetek stanowiących wynagrodzenie pożyczkodawcy w zamian za oddanie swoich środków pieniężnych odróżnić należy koszty pożyczki, które pożyczkobiorca musi ponieść w związku z zawarciem umowy pożyczki. Tego rodzaju koszty muszą jednak znajdować racjonalne uzasadnienie i powinny służyć zrekompensowaniu wydatków rzeczywiście poniesionych przez pożyczkodawcę w związku z zawarciem umowy czy obsługą spłacania pożyczki. W żadnym przypadku nie mogą one stanowić dodatkowego, ukrytego źródła zysku, nieuzasadnionego poniesionymi kosztami, a mającymi jedynie na celu obejście przepisów o odsetkach maksymalnych.

W ocenie Sądu, zapisy umowy pożyczki, w oparciu o które pozwana A. L. została zobowiązana do poniesienia kosztów pożyczki w wysokości 1.470,00 zł, a więc w kwocie stanowiącej prawie 100% przedmiotu pożyczki budzi uzasadnione zastrzeżenia w aspekcie ich legalności. Co prawda zgodnie z art. 353¹ KC, strony mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, ale treść nie może sprzeciwiać się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Taki poziom kosztów dodatkowych, którymi została obciążona pozwana w ramach umowy pożyczki jest w ocenie Sądu właśnie próbą obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych, a zatem narusza bezwzględne przepisy prawa (art. 359 KC). Jednocześnie z uwagi na oczywisty brak ekwiwalentności świadczeń stanowi to naruszenie zasad współżycia społecznego, przede wszystkim konstytucyjnej zasady sprawiedliwości społecznej.

Powyższa ocena znajduje odzwierciedlenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Przykładowo w wyroku z dnia 8 października 2004 r., Sąd Najwyższy orzekł, że postanowienia umowy wzajemnej nie mogą naruszać ekwiwalentności świadczeń (sygn. akt V CK 670/03). W uzasadnieniu wyroku z dnia 23 czerwca 2005 r., Sąd Najwyższy stwierdził natomiast, że jeżeli strony nadają zawieranej umowie cechę wzajemności, to mają swobodę w kształtowaniu wynikającego z niej zobowiązania o tyle tylko, o ile ich postanowienia nie podważają zasady ekwiwalentności świadczeń z umowy wzajemnej (sygn. akt II CK 739/04). Natomiast w wyroku z dnia 8 stycznia 2003 r., jeszcze przed wprowadzeniem do polskiego porządku prawnego instytucji odsetek maksymalnych, Sąd Najwyższy podniósł, że postanowienie umowy zastrzegające rażąco wygórowane odsetki jest nieważne w takiej części, w jakiej – w okolicznościach sprawy – zasady współżycia społecznego ograniczają zasadę swobody umów (sygn. akt II CKN 1097/00).

Uwzględniając powyższe argumenty, Sąd uznał za zasadne zobowiązanie pozwanej do zwrotu przedmiotu pożyczki, tj. kwoty 1.500,00 zł i odsetek od udzielonej kwoty pożyczki w wysokości 146,70 zł (czego pozwana nie kwestionowała) oraz tylko części kosztów zawarcia i obsługi umowy, a więc opłaty przygotowawczej w wysokości 225,00 zł oraz tytułem pokrycia kosztów obsługi pożyczki w domu kwotą 117,00 zł (stanowiącą 1/10 tych kosztów ustalonych w umowie). Razem daje to kwotę 1.988,70 zł.

Pozostałymi kosztami, tj. dodatkową opłatą przygotowawczą w wysokości 75,00 zł oraz 9/10 części opłaty za obsługę pożyczki w domu, jako wykraczającymi poza zasadę swobody umów i sprzecznymi z zasadami współżycia społecznego, pozwana obciążyć – w ocenie Sądu – nie można.

Mając na uwadze, że tylko kwotą 1.988,70 zł można było obciążyć pozwaną, jako świadczeniem ekwiwalentnym i sprawiedliwym, należało jeszcze uwzględnić jej wpłaty na poczet zobowiązań z umowy pożyczki w łącznej wysokości 447,57 zł.

W efekcie pozwana A. L. jest zobowiązana do zwrotu powodowi kwoty 1.541,13 zł (1.988,70 zł – 447,57 zł = 1.541,13 zł). Taką też kwotę Sąd zasądził od pozwanej A. L. na rzecz powoda wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie

za okres od dnia 25 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty, zgodnie z żądaniem pozwu. Wierzycielowi należą się bowiem odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczeń, co wynika wprost z dyspozycji art. 481 § 1 KC. Zgodnie bowiem z treścią art. 481 § 1 KC, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

W pozostałym zakresie Sąd powództwo oddalił, uznając, że pozostałych świadczeń, jako zbyt wygórowanych i sprzecznych z zasadami współżycia społecznego powód skutecznie domagać się nie może.

O kosztach procesu, Sąd rozstrzygnął w oparciu o art. 100 KPC. Zgodnie z tym przepisem, w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań, koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

W niniejszej sprawie, powód dochodził kwoty 2.669,13 zł, powództwo zostało zaś uwzględnione co do kwoty 1.541,13 zł, a zatem powód wygrał tę sprawę w 58% (2.669,13 zł – 100% / 1.541,13 zł – 57,7390%). Należy mu się więc zwrot 58% kosztów procesu. Strona powodowa poniosła następujące koszty: 34 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa i 8,00 zł tytułem kosztów wezwania do zapłaty. Na koszty procesu złożyły się jeszcze koszty zastępstwa procesowego w wysokości 1.200,00 zł, ustalone stosownie do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804).

Łącznie powód poniósł więc koszty w wysokości 1.259,00 zł, z której 58% stanowi kwota 730,22 zł i taką też kwotę Sąd zasądził od pozwanej A. L. na rzecz powoda.

Z tych względów, orzeczono jak w sentencji.